

Datum 2023-04-28

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A031.997/2023

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.krim@regeringskansliet.se

Er referens Ju2022/03613

Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

Sammanfattning

Polismyndigheten ställer sig positiv till de förslag och bakomliggande bedömningar som kommittén lägger fram.

Polismyndighetens synpunkter

Övergripande synpunkter

Det centrala perspektivet om tidiga insatser riktade till barn och unga välkomnas. En viktig notering är att även flickors involvering i gängkriminalitet ökar. Flera av åtgärderna som föreslås i respektive fokusområde kan sannolikt ge positiva förebyggande synergieffekter då insatserna har en bred ansats som arbetet med maskulinitetsnormer, meningsfull fritid m.m. En nationell kraftsamling för att hitta former att förebygga rekrytering av barn och unga till kriminell livsstil anser Polismyndigheten som helt nödvändig. Dock behövs det, parallellt med åtgärder som riktar in sig på särskilt utsatta områden, även fokuseras på områden som visar risk att utvecklas till sådana områden. Detta för att i ett ännu tidigare skede kunna förebygga insocialisering av barn och unga till kriminalitet.

Nationell styrning

Ett positivt utfall av det brottsförebyggande arbetet förutsätter ett gediget arbete mellan alla berörda aktörer, från individens småbarnsår till vuxenlivet. Polismyndigheten är därför positiv till förslaget att ta fram ett inriktningsdokument och låta inrätta en kommitté som ska driva det långsiktiga arbetet. Polismyndigheten ser en vinst med att alla myndigheter och andra aktörer arbetar för samma övergripande mål. Vidare välkomnas ett nordiskt samarbete för att ta reda på och använda fungerande arbetsmetoder.

Polismyndigheten välkomnar kommitténs förslag att utreda hur arbetet med kraftsamlingen kan kompletteras med ett system för lokala överenskommelser som tydliggör kommunernas respektive statens åtaganden. Polismyndigheten noterar att lokala samverkanforum nämns som ett viktigt verktyg.

Polismyndigheten anser att det behövs en större förståelse för vilka behov våldet tillfredsställer i gängkriminaliteten. Våldet börjar ofta redan i familjen och därför är Polismyndigheten positiv till inriktningen som fokuserar på ungas våld i relationer. Det är också positivt att en myndighet får ett tydligt uppdrag att sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer.

Barn och unga som involveras i gängkriminalitet

Delbetänkandet tydliggör allvaret i samhällsutvecklingen med kopplingar såväl till gängkriminaliteten som till utsatta områden. Polismyndigheten instämmer i bedömningen att för att vända denna utveckling krävs en kunskapsbaserad, ökad och samlad förebyggande insats med samverkan på såväl nationell, regional som lokal nivå med utgångspunkt från ett helhetsperspektiv och gemensamma målsättningar. Polismyndighetens brottsförebyggande strategi, som omnämns i delbetänkandet, syftar till detta. Av strategin framgår också att Polismyndigheten ska främja andra aktörers arbete med social brottsprevention och medverka när det bedöms effektivt för att förebygga och förhindra brott.

I delbetänkandet beskrivs den kunskapsbaserade process som bör tillämpas. Förutom att identifiera barn i riskzon och sätta in tidiga stödinsatser för dessa barn är det enligt Polismyndigheten angeläget att arbeta innovativt och undersökande för att påverka riskfaktorer och förändra den miljö som barn i utsatta områden växer upp i.

Samhällsansvaret för att bekämpa gängkriminaliteten måste bli tydligare. För att förebygga gängkriminalitet och socialiseringen in i gängen behövs ett ökat samhällsansvar för flera myndighetsaktörer och kommuner. Polismyndigheten bedömer att det finns skäl att överväga möjligheten till att etablera specifika lokala, regionala och nationella samverkansstrukturer rörande barn och unga som riskerar att insocialiseras i eller redan befinner sig i utkanten av organiserad brottslighet. Det krävs en struktur med möjlighet att följa utvecklingen och där relevanta aktörer, såväl myndigheter som kommuner, enskilt och gemensamt kan vidta åtgärder utifrån ett helhetsperspektiv och utifrån respektive ansvarsområden. Skola, polis och aktörer i lokalsamhället kan tidigt se vilka barn och unga som befinner sig i riskzonen. Det borde

också finnas en tydligare skyldighet att gemensamt vidta åtgärder som bidrar till att motverka att barn och unga deltar i eller utsätts för gängkriminalitet.

Polismyndigheten vill i detta sammanhang också understryka vikten av att sekretesslagstiftningen anpassas så att alla inblandade aktörer effektivt kan utbyta relevant information, bland annat på lokal nivå.

Detta yttrande har beslutats av rikspolischefen Anders Thornberg. Ärendet har föredragits av juristen Yvonne Brandell. Chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall och juristen Tony Back har deltagit vid den slutliga handläggningen.

POLISMYNDIGHETEN

Anders Thornberg

Yvonne Brandell

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli